

ook de mogelijkheid, dat de dood van dit kind door soufframine veroorzaakt is, volstrekt niet uitgesloten en meen dan ook, dat voorzichtigheid met dit geneesmiddel dringend is aan te bevelen.

Na de bevalling had de moeder een duidelijke haemolytische anaemie, die voor die tijd niet bestond.

Amstelveen, 14 October 1948

K. J. JAMES

DE BEHANDELING VAN ANGINA AGRANULOCYTICA

De mededeling van coll. DE RAADT (*N. T. v. G.* No. 43, blz. 3445, 1948) versterkt mij wederom in de mening, dat pyramidon een veel gevaarlijker geneesmiddel is dan men veelal denkt.

Ik behandelde onlangs een vrouw met primair chronisch gewrichtsrheuma, bij wie goudinjecties en hoge doses dimenformon zonder succes geprobeerd waren, op advies van coll. SIEMELINK te Utrecht met pyramidon. Begonnen werd met 3 maal daags 100 mg, welke dosis na 2 weken met 100 mg werd verhoogd, zodat toen 4 maal daags 100 mg gegeven werd. Ondanks een nauwkeurige wekelijks contrôle van het leucocytenaantal kreeg zij een buitengewoon ernstige agranulocytose, welke zich in twee dagen ontwikkelde. Zij werd in het Diaconessenhuis „De Wijk” te Gouda opgenomen en aldaar door coll. E. LOPES CARDOZO behandeld met penicilline, terwijl na enige weken tevens tonsillectomie werd verricht. Zij herstelde geheel en blijkt tot verbazing van een ieder in haar omgeving niet alleen haar tonsillen, maar ook haar reumatische klachten in het ziekenhuis te hebben achtergelaten.

Bergambacht, 25 October 1948

H. FRESE

DE BEHANDELING VAN DIPHTHERIEBACILLENDRAGERS MET RÖNTGENSTRALEN

Het is ongetwijfeld een verdienste van coll. VAN DER WERFF, dat hij de aandacht heeft gevestigd op deze weinig toegepaste behandeling. Daar tot nu toe vrijwel alle behandelingsmethodes bij diphtherie-bacillendragers faalden, zou het zeer zijn toe te juichen, wanneer eindelijk een afdoende geneeswijze werd gevonden.

Helaas is m.i. het artikel van VAN DER WERFF niet overtuigend genoeg. VAN DER WERFF behandelde 110 patiënten met röntgenstralen, maar heeft geen contrôlegroep van zieken, die onder precies dezelfde omstandigheden verkeerden en die geen bestraling ondergingen. Had VAN DER WERFF dit wel gedaan, dan was het niet uitgesloten geweest, dat hij tot de slotsom was gekomen, dat ook van de contrôlegroep 90 pCt. negatief werden in de vierde en vijfde ziekte-week!

En om dit laatste punt gaat het juist: VAN DER WERFF noemde zijn patiënten bacillendragers, terwijl zij dat lang niet allemaal waren; hij behandelde de zieken, wanneer zij 3 weken na het acute stadium nog positief waren. De patiënten bevonden zich dan in de vierde of vijfde ziekte-week.

Bij gebrek aan een eigen contrôlegroep nam VAN DER WERFF het materiaal van BORST ter vergelijking, maar vergat, dat BORST wel uitging van wat men bacillendragers pleegt te noemen: patiënten die na 35 ziektedagen nog positief zijn.

M.i. is het niet onmogelijk hierdoor het grote verschil in uitkomsten te verklaren tussen de röntgentherapie van VAN DER WERFF en de penicillinetherapie van BORST en is niet het overtuigende bewijs geleverd, dat men met de röntgenstralen bij diphtheriebacillendragers betere resultaten bereikt, dan met andere behandelingsmethodes.

Oldenzaal, 14 October 1948

A. J. H. VAN SPANJE

UITZENDING VAN KINDEREN, LIJDEND AAN ASTHMA

Naar aanleiding van het artikel van coll. QUARLES VAN UFFORD (zie dit *Tijdschrift* blz. 3075, 1948) zou ik het volgende willen opmerken. In de loop van 40 jaar zijn honderden asthmapatiëntjes in het Boschhuis alhier geweest. Slappe kinderen — ook als zij aan asthma hadden geleden — kwamen onder de